

Een doorleefde, evangelische Matthäus van Bach door concertkoor Sursum Corda

Grote Kerk Almelo. Vrijdag 16 maart 2018. Matthäus Passion, J.S.Bach.

Concertkoor Sursum Corda Almelo, Nederlands Begeleidings Orkest.

Judith Hoffman, sopraan. Franziska Orendi, alt. Marcel Reyans, tenor. Nanco de Vries, bas.

Pieter Hendriks, bas (Christuspartij). Robbert Overpelt, tenor (Evangelist).

Kinderkoor Vrije School Almelo. Dirigent Eric Kotterink.

In nogal wat opzichten een bijzonder concert. Voor het eerst voerde concertkoor Sursum Corda de gehele Matthäus uit. Vanuit een geselecteerde aanvulling op het eigen koor kon men deze uitvoering verwezenlijken. Uniek was de opstelling van koor en orkest en de solisten. In het midden van de kerk het tweedelige orkest met daartussen het continuo. Koor 1 bij orkest 1 en koor 2 bij orkest 2. Het lijkt logisch maar de afstand tussen beide koren was vrij groot. Een opgave om de kern van het werk waarin juist de koren elkaar aanvullen in een muzikaal rollenspel. Soms flitsend, soms deemoedig en klagend. En dan ook nog eens de koralen als een eenheid laten klinken. Koor en orkest waren er op voorbereid. Nu hoorde het publiek in een uitverkochte kerk het wezen van Bach's schepping. De muzikale vraagstelling van het ene koor op de vertelling van het andere koor. Waar, wie, wanneer? De heftige reacties op elkaar en de echo's van de rollende donder werden werkelijkheid.

Gelijk al bij het openingsdeel liet dirigent Kotterink horen waar zijn focus lag. Het verhaal vertellen met alle mogelijkheden die hem muzikaal ten dienste stonden. De muziek stapte in een graftrede over de begraafplaats. In de veelheid van muzikale lijnen kwam het kinderkoor perfect over. In het afsluitingskoraal van het eerste deel zo mogelijk nog dynamischer. Dat concertkoor een kwaliteitskoor is, bleek wel uit deze uitvoering. Ingetogen waar het moest en fel reagerend waar het mocht. Daar waar een enkel onevenwichtig moment ontstond, wist men onder de fameuze leiding van Kotterink, binnen enkele maten al weer een eenheid te zijn.

Orkest en solisten vormden in de aria's een eenheid. Zeggingskracht, emotie dat alles vanuit een fabelachtig technisch vermogen. De evangelist vertelde "zijn verhaal" vol dynamiek en was de grote verbinder tussen de delen. Heftig en intens ingehouden bij het sterven van Christus.

De tekst van de Matthäus was geschreven door Henri Picander. Weliswaar een tekst onder invloed van de Verlichting. Bach bleef echter traditioneel bij Luther; niet het medelijden met Christus maar de eigen verantwoordelijkheid. Daarom voegde Bach zijn koralen toe met de orthodoxe teksten en melodieën als een statement. De koralen hebben een instemmend karakter. Zo is het.

Dirigent Kotterink heeft deze essentie volledig doorvoeld en daarom was elk koraal een wereld op zich in tempo, dynamiek en tekstplaatsing en werd door koor en orkest ook verwezenlijkt.

Deze uitvoering diende Bach en zijn God, nederig maar niet zonder trots. De beloning was een immense stilte na het laatste akkoord en een ovationele ontlading van het talloze publiek.

Jos Keijzer